SANT'EGIDIO

1968 50 2018

“De armen zijn jullie schat”

Het bezoek van paus Franciscus in Santa Maria in Trastevere voor de 50° verjaardag van de Gemeenschap van Sant’Egidio

Rome, 11 maart 2018

Het bezoek van paus Franciscus in Santa Maria in Trastevere ter gelegenheid van de 50e verjaardag van Sant'Egidio

Ondanks de gietende regen werd paus Franciscus op zondag 11 maart 2018 op het plein van Santa Maria in Trastevere onthaald met een groot volksfeest. Enthousiast en vol verwachting hadden jong en oud uitgekeken naar dit bezoek ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van Sant'Egidio. Terwijl duizenden mensen zich verdrongen op het plein en in de kerk waren vele anderen in tientallen landen van de wereld verbonden via de website en facebook.

Zoals Andrea Riccardi zei was dit geen moment om "in feeststemming achterom te kijken of te genieten van enkele successen, maar om vooruit te kijken" naar de toekomst, samen met de paus. En zo is het ook gebeurd.

"Vandaag – heeft paus Franciscus gezegd – moeten jullie meer dan ooit stoutmoedig deze weg vervolgen. Blijf aan de zijde staan van de kinderen in de periferie met de Scholen van Vrede, die ik bezocht heb. Blijf de bejaarden bijstaan. Ze worden overal opzijgeschoven, maar jullie beschouwen hen als vrienden. Blijf humanitaire corridors openen voor wie op de vlucht gaan voor oorlog en honger. De armen zijn jullie schat!"

Groet van Marco Impagliazzo:
“Heilige Vader, samen met u kijken wij naar de toekomst van een Gemeenschap die naar buiten treedt.

Heilige Vader,
Welkom in Trastevere in het hart van Rome, een oude havenwijk waar ook vandaag nog vele bezoekers aanmeren: pelgrims, toeristen, reizigers, migranten. Hier bevinden zich de kerk en het huis van de Gemeenschap van Sant’Egidio die haar 50ste verjaardag viert. Het is een genade omm elke dag mensen van overal te mogen ontvangen in ons huis en in ons gebed. Wij zijn Romeinen, en ook dat is een bijzondere roeping. **Wij danken u omdat u hier bent voor deze verjaardag**. Wij zijn gelukkig en dankbaar voor uw aanwezigheid! **Samen met u willen wij niet zozeer naar de voorbije jaren kijken, maar wel naar de toekomst van een Gemeenschap die naar buiten treedt, naar de periferie van de stad en van de wereld.** De stad is altijd al onze horizon geweest, vanaf onze eerste stappen.

Vooral **de verborgen en onbekende stad, de stad van de armoede en de uitsluiting.** Andrea Riccardi en zijn vrienden ontmoetten de eerste kinderen van de School van Vrede op de oevers van de Tiber, in krotten die verstopt lagen achter de reclameborden die tijdens de Olympische Spelen van 1960 in bepaalde zondes van Rome waren neergezet. Waar was de Kerk onder deze mensen? Waar was God op die plaatsen? Daarom begonnen wij tegelijk met de School van Vrede ook het evangelie te openen om Jezus aanwezig te stellen bij die mensen die in de steek waren gelaten. **Het evangelie in de stad, het evangelie voor allen! Niemand wordt uitgesloten. Het Woord is ons kompas, de stad onze horizon.**

De verkondiging van het evangelie heeft de vruchten voortgebracht die u vandaag ziet. We hebben alles te danken aan het Woord van God, ‘een lamp voor onze voeten’ (dat is tevens de titel van deze dag) en aan de heilige Geest. Het

Woord heeft ons bevrijd van de bekoring van autoreferentialiteit. God is geen droom, zijn Woord is geen droom, maar het doet ons dromen, zoals psalm 126 zegt: “Toen de Heer het lot van Sion keerde, was het of wij droomden”. Het Woord heeft ons doen dromen, wij die mannen en vrouwen zijn met een beperkte horizon.

Samen met het Woord noemen we ook de armen, die bij zovele gelegenheden onze meesters zijn geweest, en die onze broers en zussen zijn. Hoe triest is een Kerk die de armen als cliënten heeft en niet als broers en zussen! Dank u, heilige Vader, omdat u met uw woorden en gebaren de armen in het hart van de Kerk hebt gebracht en de droom van paus Johannes XXIII hebt waargemaakt, de droom van een Kerk van allen en in het bijzonder van de armen.

We hebben in u een vader en een broer gevonden. In u komen vaderlijkheid en broederlijkheid samen, terwijl de Kerk voor ons een moeder is. Deze Gemeenschap is er niet voor de een of ander, ze staat niet aan de een of andere kant, ze is er voor allen. Dat is wat Jezus ons gevraagd heeft, Hij die zijn bloed vergoten heeft voor allen. Terwijl de mensen anderen uitsluiten (de joden, de zwarten, de zigeuners, de vluchtelingen…) heeft Jezus allen lief. “Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven” (Mt 11, 28), heeft hij gezegd. Hij is barmhartig voor ieder mens, herinnert Paulus ons (Rom 11,32). Allen. Niet de een of ander, niet velen, maar allen. Zonder uitzondering.

Dat is de horizon die wij voor ogen willen houden terwijl we het evangelie verkondigen. U leert het ons elke dag met uw prediking. Samen met u willen wij dromen van een Kerk als een volk van allen, niemand uitgesloten, opdat de barmhartigheid van de Heer het hart kan raken van allen, zonder uitsluiting.

Groet van Paus Franciscus:

“Het hart geopend voor iedereen, iedereen, iedereen”

Goedenavond… niet zo heel goed! Dr. Impagliazzo heeft al gezegd dat de deuren van Rome open staan, maar ook de hemel heeft haar deuren opengezet en heeft al dit water naar beneden laten vallen en het maakt ons nat! Maar altijd met open deuren! Dank, dank dat jullie gekomen zijn. **Dank dat jullie hier zijn en dank voor jullie vrijgevigheid. En ook een open hart: een open hart voor allen, allen, allen!** Zonder onderscheid: “Deze vind ik aardig, die niet; deze is mijn vriend, die is mijn vijand …” Nee, iedereen, iedereen!

Een open hart voor iedereen. En dit maakt dat het leven vooruit gaat. Ik dank jullie zeer en ik wens jullie geluk, ieder van jullie, jullie families, en ook jullie dromen. Dat de Heer jullie mag zegenen. En bidt voor mij. Dank!

Lc 10, 25-37

Meditatie van p. Marco Gnavi:
“Het Woord is als oogdruppels die onze ogen zuiveren zodat we de mens in nood kunnen zien.”

Heilige Vader, dierbare broers en zussen, **hoe waar is het dat het Woord een lamp is voor onze voeten**. Wij vieren feest samen met u voor deze gave die ons al van

bij het begin vergezelt. Toen we nog jong waren, in 1973, werden dezelfde woorden uit het Lucasevanglie voor ons becommentarieerd door een vriend, de reeds overleden Waldensische pastor Valdo Vinay. Hij wou het verhaal van de barmhartige Samaritaan en dat Marta en Maria tezamen lezen, en legde ons met evangelische diepgang uit wat wij trachtten te beleven: de onlosmakelijke band tussen het luisteren naar het Woord en de liefde voor de armsten.

De wetgeleerde vroeg aan Jezus: **"Wie is mijn naaste?"** Hij wou zichzelf rechtvaardigen, maar misschien had hij ook het contact met de ander verloren. Soms gebeurt het dat we ons teveel of uitsluitend op de wet of op de theologie concentreren en dan worden we bijziend: we zien de ander niet meer. Een Italiaanse schrijver heeft het over "de dood van de naaste" als een ernstige maatschappelijke ziekte van onze tijd. Zo groeien afstanden. Ons hart verdort en we kunnen niet meer meevoelen, tenzij met onze eigen pijn. In een geglobaliseerde wereld met de planeet als blikveld, wordt de lijdende mens dichtbij ons vaak over het hoofd gezien, evenals onze naaste veraf.

"Wie is mijn naaste? Uiteindelijk blijf je alleen achter met jezelf en je eigen ideeën. Ik denk dat Jezus daarom de wetgeleerde dwingt om in gedachten de weg van Jeruzalem naar Jericho te bewandelen. Daar ligt, onzichtbaar voor de meesten, een man die lijdt, een man die halfdood werd achtergelaten langs de kant van een drukke weg.

Niet in de beslotenheid van de tempel of in een sacristie, maar wel hìer vindt de ontmoeting plaats met de Samaritaan, met iemand die niet vertrouwd is met de religieuze gewoontes van de leviet en de priester en met hun volle agenda. Hij had medelijden met de halfdode man. Hij stelde zich bloot aan de gevaren van een weg waar rovers rondhingen en hij gaf wat hij bezat, gratis. Met verantwoordelijkheid en creativiteit nam hij de zorg voor de man op zich en zette ook anderen ertoe aan om te helpen, met het talent van de naastenliefde. De gewonde had hem niet eens gevraagd om één mijl mee te gaan, maar hij legde alle mijlen af die voor zijn verzorging noodzakelijk waren.

Nu begrijpen wij beter de uitnodiging van Jezus: "Doe net zo en u zult leven". Doen wat de Samaritaan zou doen, en uiteindelijk wat de Heer Jezus zelf heeft gedaan. Op Hem gelijken. Maar kan dat wel, wij die zo vol tegenstrijdigheden zitten, die alleen onszelf en onze eigen belangen zien?
Om te doen net als hij, om op hem te gelijken, moeten wij bij de Heer in de leer gaan. Kijk naar Maria. Een kleine vrouw, van wie de grootheid verscholen zit in dit gebaar: wanneer Jezus bij haar thuis komt, gaat ze aan zijn voeten zitten. Ze luisterde naar hem en daarmee had ze "het beste deel" gekozen. Jezus voegt eraan toe "en het zal haar niet worden afgenomen". Niemand kan ons ooit het Woord van Jezus afnemen!

Het Woord is een lamp voor onze voeten en belicht voor ons het gelaat van hen die lijden. Het Woord is als oogdruppel die onze ogen zuiveren zodat we de mens in nood kunnen zien. Het Woord rukt ons los van de onmacht, schenkt ons de intelligentie van de liefde, verlicht onze ogen en onze geest. Maria heeft het beste deel gekozen: het Woord van Jezus, maar ook de arme. Wie luistert naar het Woord en bidt, wordt vriend van de arme.

Marta is actief, maar ook geconcentreerd op wat ze doet. Dienen en luisteren zijn in haar beleving zo gescheiden dat ze uiteindelijk haar zus en de meester zelf terechtwijst. Ze vindt zichzelf goed en heeft de genade van het Woord niet nodig. Maria daarentegen voelt aan dat elke dienst alleen kracht put uit Jezus zelf. Hij is de bron van liefde. Maria heeft de school van de Meester nodig: ze gaat aan zijn voeten zitten, zoals alleen de leerlingen doen, zij die als vrouw niet eens het recht daartoe had.
Vandaag zijn wij hier bijeen in dankbaarheid en diepe verbondenheid samen met paus Franciscus, en wij richten ons gebed vertrouwvol tot de Heer: moge Hij ons altijd weer doen terugkeren naar de plek aan zijn voeten en ons een onbegrensd medelijden schenken met die broers en zussen die het zwaarst gekwetst zijn, in de wetenschap dat voor Hem alles mogelijk is. Zijn Woord is machtig. Als wij het aannemen, zal het niet naar Hem terugkeren zonder aan de aarde vruchten van solidariteit te hebben geschonken, zonder de geschiedenis te hebben getransformeerd.

Giovanna La Vecchia: “We hebben een missie in de kerk, de ouderdom opnieuw uitvinden en vertrekken vanuit het gebed.”

Heilige Vader,
Mijn naam is Giovanna, ik ben bijna 80 jaar oud. Het is voor mij een grote vreugde om u te mogen ontmoeten. Ik ben bejaard en **tegenwoordig is bejaard zijn moeilijk**. Het leven is langer geworden, maar de maatschappij heeft dat leven niet “omarmd”, zoals u zei. Ouderdom wordt vaak gezien als een ziekte om weg van te blijven, zolang het kan. Ik besefte het toen ik met pensioen ging. Tot die tijd had ik de ouderdom genegeerd, maar nu kon ik het niet langer weghouden. Ik had vroeger nooit zo veel tijd voor mezelf gehad. Hoe moet ik het vullen?

Mijn familie vertelde me: eindelijk kun je een beetje aan jezelf denken! Dat is wat veel van mijn leeftijdsgenoten aan het doen zijn: een reis, nieuwe hobby's, misschien zelfs een beetje sport. Er is niets mis mee. Maar ik wilde nog steeds nuttig zijn!
Wat te doen? Voordien had ik nooit tijd om mezelf dit af te vragen… En dan het werk, het gezin … alles bevestigde mij dat ik nuttig was. Maar nu?

Ik dank u omdat u ons ouderen eraan herinnert dat we een missie hebben in de kerk en dat "we ons niet hoeven terug te trekken." U vertelde ons dat we "de ouderdom een beetje moeten uitvinden." Ik probeerde het te doen en de eerste manier die ik gevonden heb, was het gebed. Als een oude vrouw begon ik weer te bidden. Niet altijd in mijn leven heb ik tijd gegeven of belang gehecht aan het gebed. Ik had te veel te doen, was bezig met veel dingen.

Vandaag beleef ik het gebed ook als een dienst voor anderen. Niet alleen voor degenen die ik ken en die dicht bij mij staan, maar ook voor de zieken, voor de gevangenen, voor de slachtoffers van ellende en oorlog. **Met het gebed heb ik een betere manier van reizen gevonden, om vele plaatsen in de wereld te bereiken**. Hiermee samen heb ik ook ontdekt dat ik nog steeds veel te geven heb. Wij ouderen hebben nog steeds benen die in staat zijn om naar anderen toe te gaan, armen die kunnen ondersteunen, woorden die kunnen troosten, en vooral zoveel affectie die warmte en vreugde kan geven aan jonge mensen die een droog leven leiden, zonder liefde.

Heilige Vader, we hebben nog steeds kracht en energie, en, als God het wil, het leven voor ons! Wij vragen u dat de kerk ons meer dagelijks aanneemt als arbeiders van haar wijngaard! De kerk moet meer beseffen dat de ouderen bestaan en dat ze een kracht zijn, zelfs in tijden van zwakte.
We kunnen anderen op vele manieren helpen: door andere zieke bejaarden thuis of in een instelling te bezoeken, door gevangenen te bezoeken, maar ook door met de jongeren te praten die vaak alleen leven. Ik doe het met mijn neven en ik zie dat het nuttig is!
Een aantal ouderen van de Gemeenschap begon de vluchtelingen te helpen en ze leren hen de Italiaanse taal. Ouderen kunnen werken voor integratie! Deze jonge mensen hebben in ons vaders, moeders, maar bovenal grootouders gevonden.

En dan, heilige Vader, **wij ouderen zijn voor de vrede!** We hebben al genoeg moeten lijden door de oorlog in Europa en we kennen de gruwelen ervan. Ik ben ervan overtuigd dat ouderen, als ze gewaardeerd worden, bouwers van vrede in de samenleving kunnen zijn. **Laat de kerk naar ons luisteren en ons helpen om gehoord te worden!**

Jafar Saleh:

“Vandaag ben ik de ogen van mijn moeder en spreek ik ook voor haar”

Heilige Vader,
Mijn naam is Jafar, ik ben 15 jaar. Ik ben een Palestijnse Syriër uit Damascus. Ik ben hier met mijn moeder Rasha en mijn jongere broers Omar en Jenine.
Ik ben geboren in het kamp in Yarmouk, in de periferie van Damascus.
Tijdens de oorlog werd het kamp vele maanden belegerd.
Ik herinner me goed hoe het kamp gedurende anderhalve maand afgesloten was.
Niemand kon naar binnen en niemand kon naar buiten.
Er was geen eten.
We hebben een tijdlang alleen rijst gegeten.
Op een dag viel er een bom op een moskee vlakbij mijn huis, terwijl de mensen naar buiten kwamen.
Velen gingen dood.
Daarna zijn veel families gevlucht uit het kamp.
Wij bleven met slechts weinig anderen achter.
We zijn nog twee jaar in het kamp gebleven; het leven was er moeilijk en vaak was er een avondklok. We konden niet naar school gaan. Af en toe ging ik naar de school van de moskee.
Het was gevaarlijk om naar buiten te gaan om eten te halen, omdat er in het kamp gewapende groepen van Daesh waren, en buiten het kamp was het leger van de regering.
Mijn moeder is een keer met mijn broertje naar buiten gegaan om eten te halen, toen er vlakbij hen in het kamp een bom neerkwam.

Mama slaagde erin om Omar te beschermen, maar ze kreeg meerdere splinters in haar ogen.
Vandaag ben ik de ogen van mijn moeder, en spreek ik ook voor haar.
Enkele dagen later moesten we vluchten en gingen we naar Libanon, waar enkele familieleden van mama waren.
Ik was tien jaar oud.
Daar bleven we drie jaar in een kamp.
In 2016 ontdekten we dat er een mogelijkheid was om in Italië te komen dankzij de humanitaire corridors.
En we zijn aangekomen in Rome.

Nu gaan mijn broers en ik naar school.
Ik heb nieuwe vrienden gemaakt, ik speel voetbal en ik ben begonnen om naar de Jongeren voor Vrede te gaan.
Met hen ga ik op bezoek bij de ouderen.
Vader, ik weet dat u het goede wil voor iedereen, en in het bijzonder voor degenen die zoals wij hebben geleden onder de oorlog en hun land hebben moeten ontvluchten. Ik dank u voor uw genegenheid en voor uw woorden ter verdediging van de migranten.
Ik ben heel blij om in Italië te wonen, maar ik denk vaak aan Syrië.

En wanneer ik aan Syrië denk, komt er één belangrijk woord in me op: vrede.

Laura Guida:

“De ontmoeting met de arme was voor mij niet enkel een “sociaal” gebeuren, maar ook een spirituele realiteit”.

Heilige Vader,
Ik maak deel uit van Jongeren voor Vrede. Deze zomer zijn we met veel vrienden uit heel Europa samengekomen in Barcelona, in de nadagen van de vreselijke aanslag op de Ramblas. In de zee van bloemen, kaarsen en brieven op de plek van de aanslag was er een die mij heeft getroffen. Iemand had een jongen getekend die hem zelf moest voorstellen, heel, heel klein, en daarnaast een groot monster dat de angst symboliseerde. De tekening had als titel: “Ikzelf en de angst”. En als commentaar stond er: “**de angst is niet zo groot en ik ben niet zo klein. Ik heb geen angst**.” Deze tekening heeft ons doen nadenken: de angst is niet zo groot als de mensen zeggen of als zoveel daden van geweld, verdeeldheid, pesterijen ons willen doen geloven.

Door samen te zijn op dat dramatische moment heb ik begrepen dat wij niet zo klein zijn als we denken. **Gemeenschap vormen, tot de Kerk behoren is een grote gave in deze tijd van het virtuele en van de eenzaamheid van veel van mijn leeftijdsgenoten.**
Hoe meer ik in de virtuele wereld leef, hoe meer de anderen zich van mij verwijderen en hoe meer angst ik heb. Een leven zonder vrienden is echt triest. Triest is een leven waarin ik mezelf altijd moet verdedigen. Zo triest dat het kan aanzetten tot daden van geweld. Maar in die triestigheid **werd een licht ontstoken: de ontmoeting met de armen**. Toen ik de arme kinderen van de

periferie van Rome leerde kennen in de School van Vrede, toen ik hun vraag om vriendschap heb begrepen, toen zijn mijn verdedigingsmuren gevallen. Ik heb begrepen dat het er niet om gaat jezelf te verdedigen tegen de anderen, maar de armen te verdedigen.

Ik heb gevoeld dat ik een verantwoordelijkheid heb tegenover hen. Ja, tot dan dacht ik dat verantwoordelijkheid geen woord voor jongeren was, maar voor de volwassenen en de ouderen. Maar de ontmoeting met de arme kinderen heeft mij uitgelegd dat ook ik een verantwoordelijkheid heb. Ik kon dat kind toch niet alleen laten? En samen met de verantwoordelijkheid zijn ook de dromen gekomen. **Ik droom ervan een toekomst te geven aan de kinderen, ik droom van een samenleving waar plaats is voor iedereen**. Ieder van ons heeft het recht te leven met een droom. Dromen is niet onwettelijk, zoals ze ons willen doen geloven wanneer ze tegen ons zeggen: “allemaal goed, maar het zal je toch nooit lukken”, of “over dromen zullen we wel eens een andere keer praten”. Dromen van een nieuwe wereld voor iedereen, niet alleen voor mij: dat is mijn recht en dat wil ik samen met mijn vrienden uitoefenen.

De globalisatie heeft ons eenzamer gemaakt, ontworteld, een beetje verloren in de grote wereld, ook omdat de problemen zo groot lijken: de wereldwijde milieuvervuiling, de oorlog, de armoede. En toch is het ook een grote kans, want ik kan jongeren uit de hele wereld leren kennen, reizen, geïnformeerd zijn voor heel veel dingen. Een kans die de generaties voor ons niet hadden. Wij hebben de mogelijkheid om een antwoord op de problemen van de wereld te bedenken omdat we ze kennen.

Vandaag, heilige Vader, kan ik in uw bijzijn zeggen dat de aanwezigheid van een arm en kwetsbaar kind in mijn leven mij meer heeft veranderd dan heel wat discours: het heeft me geleerd om trouw te zijn, het heeft me gevraagd verantwoordelijkheid te nemen en niet onbeweeglijk te blijven of opgesloten in mijn eigen wereld.

Ik vraag me af: zou het niet mogelijk zijn om in de Kerk het contact met de armen een grotere plaats te geven in de opvoeding van de jongeren? Men denkt soms dat slechts enkele mensen zich om de armen moeten bekommeren, de specialisten. Zou het niet mooier zijn indien elke parochie of elke katholieke school aan elke jongere zou voorstellen om de armen te ontmoeten en te dienen?

De ontmoeting met de arme was voor mij niet enkel een “sociaal” gebeuren, maar ook een spirituele realiteit: **Ik heb beter begrepen wie Jezus was voor mij, ik heb beter begrepen dat ik Hem heb ontmoet!**

Mauro Garofalo:

“De wereld overtuigen dat de vrede niet tot stand komt met meer wapens, maar zonder wapens”

Heilige Vader,
Ik ben Mauro, ik ben 41 jaar oud en hoor tot die Europese generatie die, anders dan onze grootouders, de oorlog nooit direct heeft meegemaakt. We zijn geboren en opgegroeid in vrede, dankzij verlichte mannen en vrouwen die na twee wereldoorlogen de Europese droom hebben geconstrueerd. Maar deeluitmakend van een globale gemeenschap, die tussen haar drie P’s ook die van de vrede (Pace) heeft, heb ook ik de oorlog gezien en aangeraakt.

Sinds enige tijd houd ik me bezig met verschillende conflictsituaties. Vooral die van de Centraal-Afrikaanse Republiek waar ik de grote dorst naar vrede ken van dit volk dat zoveel heeft geleden. Ik heb de Centraal-Afrikanen, zachtmoedige mensen die gewend zijn om te leven in vrede tussen verschillende etniën en religies, meegezogen zien worden in de maalstroom van het geweld.

Ik heb een land, gezegend met natuurlijk rijkdommen, zien afdalen in ellende tot een land waar het moeilijk is om voedsel en medicijnen te kopen, maar veel te makkelijk om wapens aan te schaffen voor enkele dollars. Ik heb een goed volk gekend, dat gegijzeld is in geweld en illegale handel, waaronder die van de wapens.

Ik was in Bangui tijdens uw bezoek, toen het hele Centraal-Afrikaanse volk met u tot de hemel schreeuwde «Ndoye Siriri», vrede en liefde. Deze eendrachtige aanroeping om vrede, dit gebed tot God, heeft energieën van verzoening vrijgemaakt en de harten van velen genezen van de slavernij, van de haat en van het wantrouwen. Ik heb christenen en moslims gezien, opnieuw samen, die u begeleidden door de straten van Bangui met palmtakken in de hand. Een teken van vrede in de straten die tot enkele dagen daarvoor het toneel waren van gewelddadige botsingen.

De Gemeenschap heeft zich het appel eigen gemaakt dat u vanuit Bangui tot de hele wereld gesproken heeft: «tot degenen die onrechtvaardig gebruik maken van de wapens van deze wereld [zeg ik] leg neer deze instrumenten van de dood!». Daarom, nadat we hier in Rome een pact voor de vrede gesloten hadden met 14 gewapende groepen en politici, **zijn we begonnen om ter plaatse te werken aan de demobilisatie van de gewapende groepen, zodat velen terugkeren naar hun werk en hun familie en ze eindelijk samen zullen leven. In rechtvaardigheid en veiligheid.**

In de savanne heb ik gewapende groepen ontmoet die bestaan uit jongeren en kinderen, tot de tanden toe bewapend, met de ogen van kinderen, maar oud en triest van de haat, die nooit een school of een opleiding hebben gehad. Wie heeft hen bewapend? Zij hebben nooit een boek of een schrift gekregen, alleen wapens. Het is de krankzinnigheid ten top! **Ik heb de vreugde in hun ogen gezien bij het voorstel om de wapens neer te leggen in ruil voor werk of een opleiding.**

Heilige Vader, we moeten deze wereld weer overtuigen dat de vrede geboren kán worden, niet met meer wapens – zoals men vaak hypocriet en cynisch zegt – maar zonder wapens. **De wapens zijn duivels. We moeten de wereld helpen om te ontwapenen, zoals we aan het doen zijn in Centraal-Afrika. Het is de weg van de vrede.** Samen met het gebed dat er de wortel van is. Dit wil ik vandaag getuigen tegenover u, nadat ik de oorlog en zijn bittere consequenties heb leren kennen.

Andrea Riccardi:

"Samen leven tussen de volkeren, in de periferieën en in de steden, is een revolutie die mogelijk is, als we starten vanuit het hart en het evangelie”

Heilige Vader,
Dank u voor uw aanwezigheid in ons midden. Zoals u weet hebben wij voor **de 50e verjaardag van onze Gemeenschap** gekozen om niet op feestelijke wijze naar binnen te kijken of om ons te verheugen over enkele successen, maar om naar de toekomst te kijken. Het gaat er niet om plannen te maken die de geschiedenis telkens weer in de war stuurt, **maar om te zien wie op onze weg komt, wie vandaag hulp nodig heeft, welke vragen gesteld worden**. Kortom, waar het leven en de geschiedenis vandaan komen.

De tijd is veranderd sinds ons ontstaan in 1968. Hele werelden zijn verdwenen, zoals de regimes van Oost-Europa en de krachten van de revolutionaire utopie. De nieuwe werelden van het zuiden hebben de hoop verloren om nieuw te zijn en hebben de oorlog leren kennen. Alles is geglobaliseerd en is een grote markt geworden. Maar het lijkt alsof er weinig veranderd is in de machten die de geschiedenis beheersen, zoals het geld, zoals u meermaals hebt aangegeven. Is het vandaag onmogelijk om de wereld te veranderen?

Ze zeggen dat het geglobaliseerde tijdperk te gecompliceerd is. We moeten bovenal overleven: ons beschermen tegen de anderen, tegen wie anders zijn, tegen de armen. Het is de logica van aan jezelf denken: het gaat van persoonlijk egocentrisme naar nationaal egocentrisme. Elk land moet zich afsluiten en zichzelf redden van de mensenmassa's van de wereld.

Mensen voelen zich slachtoffer en zijn bang. **We leven in een tijd van alomtegenwoordige boosheid: tegenover de anderen, tegenover wie anders zijn, de armen, de veronderstelde vijanden. Een tijd van pijn, waar geweld heerst en oorlog zonder einde: in Syrië en Zuid-Soedan**. En het geweld loert aan de deur van elke samenleving. De verleiding is het pessimisme dat leidt tot afsluiting en traagheid. Maar hoe kunnen de vrienden van de Verrezene pessimisten zijn?

De H. Augustinus zegt: 'En jullie zeggen: Het zijn moeilijke tijden ... Leef goed, en met het goede leven zullen jullie de tijden veranderen: verander de tijden en jullie zullen niets te klagen hebben!' (Preek 311, 8). Wij hebben van de jaren rond 1968 **de overtuiging behouden dat alles kan veranderen en dat dit ook van ons afhangt**. Het Concilie heeft ons het Woord van God gegeven, dat ons hart, verstand en de weg verlicht, terwijl het geloof groeit, ook in de duisternis. Ook in de duisternis moeten wij vooruitgaan!

Dit bevrijdt ons van het respect dat klein maakt en angstig, gierig, klerikaal en conservatief. Judit, de vrouw die met haar schoonheid de arrogante man verzwakte, leerde ons: 'wie ontzag heeft voor de Heer, zal altijd groot zijn.' Groot, dat wil zeggen: de uitdaging aanvaarden om de wereld beter te maken, met blote handen en met het Woord: de instrumenten van het evangelie. En het zijn de beste instrumenten: 'Mijn verzwakte volk begon te roepen' - zegt Judit - 'mijn volk verhief zijn stem en zij werden verdreven.' (16, 11). Het is de kracht van de nederigen en de armen.

Ik zou willen zeggen - niet om u een compliment te maken maar om te zeggen hoe het feitelijk is - dat u vanaf Evangelii gaudium hebt voorgesteld om de straat op te gaan, buiten de instituten, de sacristieën, de pastorale plannen, de zelfgerichtheid, het egocentrisme, onze zuiverheid. Een groot volk is op weg gegaan. We zien veel mensen die goed willen doen, er zijn middelen en er is energie, niet alleen boosheid maar veel liefde. En dit geeft hoop en vreugde.

In dit opzicht voelt Sant'Egidio zich geen gemeenschap van perfecte mensen (hoe zouden we dat kunnen zijn?), maar een gemeenschap van een volk, misschien klein maar zonder grenzen, want betrokken bij de pijn dichtbij en veraf. **De boosheid en het egocentrisme worden genezen, als wij met sympathie op weg gaan, rekenschap afleggen van de hoop en helpen om de armen te ontmoeten, die de**

ware meesters van de waarheid van het leven zijn. Dit is de vreugde van het Evangelie die wij proeven.

De tijd van de boosheid kan een tijd van de broederschap en van de geest worden. U zei ons in 2016 in Assisi: 'wij geloven in een broederlijke wereld en hopen erop.' Een eenvoudige maar beslissende droom. U voegde eraan toe: 'Onze toekomst is samen leven. Daarom zijn wij geroepen om ons te bevrijden van de zware last van het wantrouwen, van het fundamentalisme en van de haat.' Dit is geen onmogelijk programma: sterker nog, het is een vraag die klinkt uit het gekerm van de armen, de volkeren en de aarde. Ons gebed is afgestemd op dit gekerm, hier in deze basiliek en op elke plaats waar wij zijn.

Samen leven voor een broederlijke wereld, tussen de volkeren, in de periferieën en in de steden, is een revolutie die mogelijk is, als we starten vanuit het hart en het Evangelie. Olivier Clement, vriend en orthodox theoloog, zei: 'De enige creatieve revoluties in de geschiedenis zijn geboren uit de verandering van het hart.' De Kerk, moeder van de hoop, ondersteunt ons. En ook u, Heilige Vader, ondersteunt ons sinds vijf jaar met uw woord. Christus, die van boven vanuit de mozaïek met tedere ogen naar ons kijkt en zijn moeder innig omhelst, maakt dit mogelijk. Dank u!

Paus Franciscus:

“Ga vandaag, meer nog dan vroeger, stoutmoedig voort op deze weg”

Dierbare vrienden,
Dank voor jullie ontvangst: Ik ben blij om hier met jullie te zijn voor de vijftigste verjaardag van de Gemeenschap van Sant’Egidio. In deze basiliek van Santa Maria in Trastevere, die het hart is van jullie dagelijks gebed, wil ik jullie gemeenschappen, verspreid over de hele wereld, omhelzen. Ik groet jullie allen, in het bijzonder prof. Andrea Riccardi, die de gelukkige intuïtie heeft gehad om deze weg te gaan, en prof. Marco Impagliazzo voor zijn woorden van welkom.

Jullie wilden van dit feest niet alleen een viering van het verleden maken, maar ook en vooral een vreugdevolle manifestatie van verantwoordelijkheid voor de toekomst. Dit doet denken aan de parabel uit het evangelie van de talenten, die spreekt over een man “die op reis ging, zijn dienaren bij zich riep en het geld dat hij bezat aan hen in beheer gaf.” (Mt 25,14). **Ook aan elk van jullie, van welke leeftijd ook, is minstens één talent gegeven waarop het charisma van deze gemeenschap is geschreven**, het charisma dat ik, toen ik hier in 2014 kwam, heb samengevat in deze woorden: **gebed (preghiera), armen (poveri) en vrede (pace): de drie “p’s”**. En ik heb eraan toegevoegd: “Wanneer jullie zo voortgaan, helpen jullie het mededogen groeien in het hart van de samenleving – wat de ware revolutie is, namelijk die van het mededogen en van de tederheid, die geboren

wordt in het hart -, om de vriendschap te laten groeien in plaats van de spoken van vijandschap en onverschilligheid."

Gebed, armen en vrede: het is het talent van de Gemeenschap, gerijpt in vijftig jaar. Jullie ontvangen het vandaag opnieuw met vreugde. In de parabel echter, verbergt één knecht het talent in een gat en hij rechtvaardigt zich aldus: "Uit angst besloot ik uw talent te begraven" (v. 25). Deze man kon het talent niet investeren in de toekomst, omdat hij zich liet leiden door angst.
De wereld van vandaag is vaak ingenomen door angst – en door boosheid, zei professor Riccardi, die de zuster is van de angst. Het is een oude ziekte: in de Bijbel komt vaak de uitnodiging terug om geen angst te hebben. Onze tijd kent grote angsten tegenover de enorme dimensies van de globalisering. En die angst richt zich vaak op wie vreemdeling is, anders dan wij, arm, alsof het een vijand is. Er worden zelfs plannen gemaakt voor de ontwikkeling van de volken, geleid door de strijd tegen deze mensen. En dus beginnen mensen zich te verdedigen tegen deze personen, om te behouden wat ze hebben of wat ze zijn.

De atmosfeer van angst kan ook christenen besmetten, zodat ze, zoals die knecht in de parabel, hun gave verbergen: hem niet investeren in de toekomst, niet delen met anderen, maar hem voor zichzelf houden: "Ik behoor tot deze vereniging…; ik ben van die gemeenschap…"; ze 'vervalsen' hiermee het leven en laten hun talent niet bloeien.

Wanneer we alleen zijn, worden we makkelijk benomen door angst. Maar jullie weg is er op gericht om samen naar de toekomst te kijken: niet alleen, niet voor zichzelf. Samen met de Kerk. Jullie hebben het gemeenschapsleven en het bestaan van het volk van God gezegend met grote impulsen, komend van het Tweede Vaticaans Concilie, dat zegt: "God heeft echter de mensen niet ieder afzonderlijk, buiten elke onderlinge verbondenheid om, willen heiligen en redden, maar Hij heeft hen willen maken tot een volk" (Lumen gentium, 9). Jullie Gemeenschap, geboren aan het eind van de jaren zestig, is dochter van het Concilie, van haar boodschap en van haar Geest.

De toekomst van de wereld lijkt onzeker, dat weten we, dat horen we iedere dag op het journaal. Kijk hoeveel oorlogen er gaande zijn! Ik weet dat jullie bidden en werken voor de vrede. We denken aan het lijden van het Syrische volk, het geliefde en beproefde Syrische volk, van wie jullie in Europa vluchtelingen hebben ontvangen via de 'humanitaire corridors'. Hoe is het mogelijk dat, na de tragedies van de twintigste eeuw, dit kan gebeuren met dezelfde absurde logica? Maar het Woord van de Heer is licht in de duisternis en geeft hoop op vrede; het helpt ons om geen angst te hebben, ook niet tegenover de kracht van het kwaad.

Jullie hebben de woorden van de psalm opgeschreven: "**Uw woord is een lamp voor mijn voet, een licht op mijn pad**" (Ps 119, 105). Vreugdevol hebben wij het Woord van God in ons midden beluisterd. In dezelfde geest hebben jullie het voorstel verwelkomd dat ik deed aan elke gemeenschap aan het einde van het Jaar van Barmhartigheid: dat één zondag per jaar gewijd zou worden aan het Woord van

God (cfr. Misericordia et misera, 7). Het Woord van God heeft jullie in het verleden beschermd voor de bekoring van de ideologie, en het bevrijdt jullie van de intimidatie van de angst. Daarom spoor ik jullie aan om de Bijbel steeds meer lief te hebben en ter hand te nemen. Daarin vindt iedereen de bron van barmhartigheid voor de armen, voor hen die verwond zijn door het leven en door de oorlog.

Het Woord van God is de lamp waarmee we naar de toekomst moeten kijken, ook naar die van deze gemeenschap. In het licht van deze lamp kunnen we de tekenen van de tijd lezen. De zalige Paulus VI zei: "de ontdekking van de 'tekenen des tijds' [...] leidt tot een vergelijking van het geloof met het leven", zodanig dat "de wereld voor ons een boek wordt." Een boek om te lezen met de blik en het hart van God. Dat is de spiritualiteit die komt van het Concilie, dat een groot en aandachtig mededogen voor de wereld aanleert.

Sinds het ontstaan van jullie Gemeenschap is de wereld 'globaal' geworden; de economie en de communicatie zijn als het ware 'verenigd'. Maar voor veel mensen, in het bijzonder voor de armen, zijn nieuwe muren opgericht. Verschillen bieden gelegenheid tot vijandigheid en conflict, maar ook tot het bouwen aan een globalisering van solidariteit en van geest. De toekomst van de geglobaliseerde samenleving is: samenleven. Dat ideaal vraagt opnieuw de inzet om bruggen te bouwen, de dialoog open te houden, elkaar te blijven ontmoeten.

Dat is niet alleen een taak voor de politiek of organisaties. Eenieder is geroepen om zijn eigen hart te veranderen, om met een barmhartige blik naar de ander te kijken, om bewerker van vrede en profeet van barmhartigheid te worden. De Samaritaan uit de parabel zorgt voor de halfdode man op straat, omdat hij "medelijden kreeg toen hij hem zag liggen" (Lc 10, 33).

De Samaritaan had geen bijzondere verantwoordelijkheid voor de gewonde man, en hij was een vreemdeling. Toch zorgde hij voor de man, omdat hij een blik van barmhartigheid had. Een christen is door zijn roeping broer van elke mens, in het bijzonder de arme, en ook als het zijn vijand betreft. **Zeg nooit: "Wat heb ik ermee te maken?"** Dat zijn mooie woorden om je handen te wassen in onschuld! "Wat heb ik ermee te maken?" Een barmhartige blik verplicht ons tot een creatieve en stoutmoedige liefde, waaraan veel behoefte is! We zijn broers en zussen van allen, en daarom zijn we profeten van een nieuwe wereld. En de Kerk is teken van eenheid van de mensheid, tussen volkeren, families en culturen.

Ik zou willen dat deze verjaardag een christelijke verjaardag is: niet het moment om de resultaten of de moeilijkheden te meten; niet het moment om de balans op te maken, maar het moment waarop het geloof is geroepen tot nieuwe stoutmoedigheid voor het Evangelie. **Stoutmoedigheid is niet de moed voor één dag, maar het geduld van een dagelijkse zending in de stad en in de wereld.** Het is de zending om geduldig het menselijke weefsel van de periferie te vernieuwen, dat door het geweld en de armoede werd gescheurd; om het Evangelie te communiceren vanuit de persoonlijke vriendschap; om te laten zien hoe een leven werkelijk menselijk wordt wanneer het naast de armsten wordt geleefd; om een

samenleving te creëren waarin niemand meer vreemdeling is. Het is de zending om grenzen en muren te overstijgen om te verenigen.

Ga vandaag, meer nog dan vroeger, stoutmoedig voort op deze weg. Blijf de kinderen uit de periferieën nabij met de Scholen van Vrede, die ik heb bezocht. Blijf de ouderen nabij; voor sommigen hebben ze afgedaan, maar voor jullie zijn het vrienden. Ga door met het openen van humanitaire corridors voor wie op de vlucht zijn voor oorlog en honger. **De armen zijn jullie schat!**

De apostel Paulus schrijft: “Niemand van u moet zich daarom laten voorstaan op een ander mens, want álles is van u [...] Maar u bent van Christus en Christus is van God” (1 Kor. 3, 21.23). Jullie zijn van Christus! Dat is de fundamentele zin van jullie geschiedenis tot vandaag, maar het is bovenal de sleutel om de toekomst mee tegemoet te treden. Jullie zijn altijd van Christus in het gebed, in de zorg voor jullie kleinste zussen en broers, in het zoeken naar vrede, want Hij is onze vrede. **Hij zal met jullie meegaan, jullie beschermen en leiden**. Ik bid voor jullie en bidt voor mij. Dank.

SANT'EGIDIO

@copyright 2018